

Sygn. akt II Ca 284/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Jerzy Dydo

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SO Maria Kołcz

Protokolant: Agnieszka Ingram

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2014 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa głównego A. T.

przeciwko G. P.i T. S.

o zapłatę 29.940 zł

oraz z powództwa wzajemnego G. P.i T. S.

przeciwko A. T.

o zapłatę 15.060 zł

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt VIII C 812/13

I. oddala apelację;

II. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda 2.400 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 284/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2014r Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VIII Wydział Cywilny zasądził solidarnie od pozwanych – powodów wzajemnych G. P.i T. S. na rzecz powoda – pozwanego wzajemnego A. T. 29.940 zł z odsetkami ustawowymi od 8.01.2013, oddalił powództwo wzajemne i obciążył pozwanych – powodów wzajemnych kosztami procesu w kwocie 6.314 zł.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

- powód prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...)– J.,
- w miesiącu sierpniu 2012 r. strony zawarły umowę na wykonanie przez A. T.prac w zakresie wybudowania domu dwurodzinnego w obrębie(...)S.na działce nr(...)uzgadniając, że za wykonanie prac budowlanych w stanie surowym zamkniętym otrzyma on wynagrodzenie w wysokości 110 000 złotych, w przypadku przerwania prac budowlanych na etapie prac murarskich otrzyma wynagrodzenie w wysokości 80 000 zł, a w przypadku przerwania prac budowlanych na etapie prac murarskich wraz z wykonaniem więźby dachowej, odeskowania z folią lub papą otrzyma wynagrodzenie w wysokości 90 000 zł,
- po rozpoczęciu budowy domu strony zmodyfikowały zapis łączącej ich umowy w zakresie podmiotu obowiązującego do zakupu materiałów budowlanych i w zakresie sposobu czynienia przez inwestorów płatności na rzecz wykonawcy; w związku z tym powód jako wykonawca prac dokonywał zakupu materiałów budowlanych niezbędnych do budowy ww. domu i dbał o ich przetransportowanie z hurtowni na budowę, nadto o najęcie sprzętu budowlanego niezbędnego do wykonania prac, którym nie dysponował, a następnie osobiście informował pozwanych jako inwestorów o konieczności dokonania płatności na poczet kosztów związanych z zakupem materiałów budowlanych i ci, po sprawdzeniu przedstawionych im faktur, dokonywali przekazania uzgodnionych z powodem kwot pieniędzy na materiały budowlane, ponadto powód osobiście informował pozwanych o konieczności dokonania płatności na poczet wynagrodzeń pracowników i ci dokonywali przekazania uzgodnionych z powodem kwot pieniędzy,
- w dniu 29 grudnia 2012 r. kierownik budowy A. S.dokonał w obecności stron odbioru robót budowlanych na etapie prac murarskich ustalając, że zostały one wykonane w 95 %, a strony uzgodniły, że za wykonane prace budowlane należy się wykonawcy wynagrodzenie w wysokości 76 000 zł,
- koszt zakupu materiałów budowlanych wraz z kosztem transportu i koszt najmu sprzętu budowlanego użytych przy budowie ww. domu wyniósł łącznie 112 940 zł,
- ustalona ostatecznie wysokość wynagrodzenia A. T. za wykonane prace budowlane i wydatki związane z zakupem i użyciem materiałów budowlanych, w łącznej kwocie 188 940 zł zostały pokryte przez inwestorów do kwoty 159 000 zł wpłatami zaliczkowymi,
- pismem z dnia 7 grudnia 2012 r. kierowanym do A. T., G. P.i A. P.wezwali wymienionego do zwrotu dziennika budowy, kserokopii użytych faktur za zakupione materiały i aneksu do umowy, a nadto do wystawienia faktury końcowej z rozliczenia się z wbudowanych i pozostawionych na budowie materiałów, z procentowym rozliczeniem robót,
- pismem z dnia 31 grudnia 2012 r. kierowanym do T. S.i G. P., A. T.przesłał fakturę końcową z dowodami zakupu materiałów i wezwał wymienionych do zapłaty kwoty 29 940 zł z zaznaczeniem terminu płatności, a po jego upływie złożył na piśmie z datą 10 stycznia 2013 r. oświadczenie o odstąpieniu od łączącej strony umowy z uwagi na brak zapłaty wskazanej kwoty,
- w piśmie z dnia 23 stycznia 2013 r. kierowanym do A. T., T. S.i G. P.wskazali, że wymieniony nie ma podstaw do odstąpienia od umowy, ponieważ środki finansowe były przekazywane mu terminowo i aktualnie występuje nadpłata w wysokości 15 060 zł.

Po zawarciu przez A. T.z T. S.i G. P.umowy, pracownicy działający z inicjatywy A. T.przystąpili do wykonania prac zmierzających do budowy dwurodzinnego domu w zabudowie bliźniaczej na terenie oznaczonym w umowie. A. T.na poczet wiążącej strony umowy otrzymał w drodze przelewu bankowego kwotę 100 000 zł.

Płatność wskazanej kwoty nastąpiła w następujący sposób: 30 000 zł w dniu 1 sierpnia 2012 r., 30 000 zł w dniu 6 września 2012 r., 20 000 zł w dniu 7 września 2012 r., 20 000 zł w dniu 19 listopada 2012 r. A. T. na otrzymane kwoty nie wystawiał faktur zaliczkowych.

A. T. na poczet wiążącej strony umowy otrzymał pieniądze również w gotówce – łącznie 59 000 zł.

Płatność wskazanej kwoty nastąpiła w następujący sposób: 20 000 zł w dniu 22 sierpnia 2012 r., 20 000 zł w dniu 7 września 2012 r., 19 000 zł w dniu 9 października 2012 r. Na każdą z płatności powód wystawiał potwierdzenie.

Strony dokonywały wzajemnych rozliczeń najczęściej z udziałem żony pozwanego G. P.– A. P., bez udziału innych członków rodziny pozwanych czy osób postronnych. Kierownik budowy A. S. nie był bezpośrednim uczestnikiem rozliczeń finansowych pomiędzy stronami. W początkowej fazie budowy, współpracując z obiema stronami, A. S. zorientował się, że ze strony inwestorów nie występują żadne opóźnienia czy trudności w dokonywaniu płatności. W listopadzie będąc na budowie usłyszał, że A. T. informuje G. P. o konieczności dokonania kolejnej wpłaty i zauważył, że G. P. jest skłonny przekazać wymienionemu pieniądze. W następnych dniach po tej sytuacji A. S. zorientował się, że pomiędzy stronami doszło do sporu co do dotychczas przekazanych A. T. kwot.

Z rachunku bankowego prowadzonego na dobro żony pozwanego G. P.- A. P., dokonano m.in. wypłat: w dniu 25.09.2012 r. – kwoty 20 000 zł, w dniu 8.10. 2012 r. - kwoty 20 000 zł, w dniu 15.10.2012 r. - kwoty 20 000 zł, w dniu 19.10.2012 r. - kwoty 18 000 zł, jeśli chodzi o wypłaty powyżej 4 500 zł.

W dniu 31 grudnia 2012 r. powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 188 940 zł. Odnotowano na niej zapłatę kwoty 159 000 zł.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda - powództwa głównego jest zasadne i znajduje oparcie w art. 647 kc i postanowieniach umowy stron. W sytuacji gdy powód wykonał przewidziane w umowie roboty budowlane –murarskie w 95% i należy mu się za nie zgodnie z umową 76.000 zł oraz zapłacił za materiały 112.940 zł – co wynika z przedłożonych faktur, a pozwani zapłacili mu 159.000 zł wykazując wpłaty przelewami bankowymi i pokwitowaniem, to powodowi należało się jeszcze 29.940 zł. Sąd Rejonowy uznał, że pozwani nie udowodnili dalszych wpłat gotówką ponad kwotę 59.000 zł wynikającą z przedłożonego pokwitowania powoda, a zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu w tym zakresie obciążał pozwanych. Zgodnie z przepisem art. 462 kc i art.463 kc pozwani jako osoby płacące gotówką, i w ten sposób spełniające zobowiązanie mogły żądać od powoda – jako wierzyciela – pokwitowania zapłaty, a w przypadku odmowy wystawienia pokwitowania wstrzymać się z przekazaniem pieniędzy. Pozwanym znana była praktyka pobierania pokwitowań przy wręczaniu gotówki, bo taką praktykę wprowadzili w relacjach z powodem, czego wyrazem było potwierdzenie, przez niego wpłaty 59.000 zł gotówką. Twierdzenia pozwanych, że nie wzięli wszystkich potwierdzeń wpłaty gotówki tylko dlatego, że powód się spieszył, jest z punktu widzenia zasad doświadczenia życiowego – mało wiarygodna przy tym sprzeczne z zeznaniami powoda. Oceniając zeznania świadków T. S. (1) i A. S. (1) Sąd Rejonowy podszedł z dużą ostrożnością z uwagi na ich zainteresowanie rozstrzygnięciem sporu na korzyść pozwanych. Poza pokrewieństwem i powinowactwem tych świadków z pozwanymi ta ostrożność wynikała również z częściowej sprzeczności ich zeznań oraz małej szczegółowości zeznań. Sąd Rejonowy szczegółowo wykazał sprzeczności w zeznaniach świadków. Również inne dowody nie potwierdzały jednoznacznie dokonania wpłat przez pozwanych ponad 59.000 zł. W szczególności zapiski na potwierdzeniu zapłaty 59.000 zł w gotówce nie były – zdaniem Sądu Rejonowego – na tyle jasne, aby wyprowadzić z nich wnioski korzystne dla pozwanych. Zeznania S. S. i M. S. również nie przyczyniły się do wyjaśnienia sprawy. Zeznania świadka A. S. i jego oświadczenie na piśmie z 4.01.2013r w zakresie płatności gotówki powodowi przez pozwanych nie były na tyle szczegółowe, aby dawać pewność, że wskazywana przez świadka A. P. i pozwanych kwota pieniężna została powodowi przekazana. Przy czym zeznania świadka A. S. w zakresie przekazywania przez pozwanych G. P. w dniu 19.11.2012r powodowi kwoty 5.000 zł są częściowo sprzeczne z zeznaniami tego pozwanego. Podczas gdy świadek zeznał, że widział przekazywaną i przeliczoną kwotę 5.000 zł, pozwany zeznał, że kwotę tę przekazywał powodowi bez przeliczania w momencie kiedy świadek oddalił się nieco.

Mając na względzie wszystkie przeprowadzone i ocenione dowody oraz argumenty i wnioski przemawiające ostatecznie za przyjęciem, że pozwani – powodowie wzajemni nie udowodnili swoich twierdzeń w zakresie zapłaty powodowi – pozwanemu wzajemnemu kwoty ponad 159.000 zł – Sąd Rejonowy uznał, że powództwo wzajemne należało oddalić. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art.98 kpc.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wnieśli pozwani – powodowie wzajemni zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1. naruszenie art.233 kpc poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i uznanie, że stosunek pracy powoda w postaci umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w dniu 1 czerwca 2006 roku przestał istnieć, gdyż przekształcił się w stosunek pracy na powołaniu;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, polegające na niewłaściwym zastosowaniu art.462 § 1 Kodeksu cywilnego;

Wobec powyższych zarzutów pozwani wnieśli o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Wałbrzychu Wydział VIII Cywilny z dnia 12 lutego 2014r wydanego w sprawie VIII C 812/13 i oddalenie powództwa A. T. oraz uwzględnienie powództwa wzajemnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;
2. zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanych kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, znajdujących oparcie w przeprowadzonych dowodach i właściwie zastosował przepisy prawa materialnego. Nietrafny jest zarzut apelacji naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233§1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Zgodnie z ustalonym w orzecznictwie poglądem przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przez Sąd może polegać na ocenie dowodu wbrew regułom logicznego rozumowania lub zwykłego doświadczenia życiowego. Prawidłowość dokonania tej oceny wymaga wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, co oznacza konieczność odniesienia się do innych dowodów przeprowadzonych w sprawie, a także twierdzeń stron i innych okoliczności znanych sądowi. Te ogólne reguły oceny dowodów znane są skarżącym, ponieważ powołali się na nie w apelacji. Pozwani nie wskazują jednak, które dowody i dlaczego zostały ocenione przez Sąd Rejonowy nieprawidłowo tzn. niezgodnie z regułami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego. Skarżący dokonują natomiast własnej korzystnej dla nich oceny dowodów i tylko na tej podstawie kwestionują ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Tymczasem jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logiczne, poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby nawet w równym stopniu, na podstawie materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Sąd Rejonowy ocenił wszystkie przeprowadzone dowody osobowe. Wskazał dlaczego dowody osobowe ocenia z dużą ostrożnością. Wykazał również sprzeczności w zeznaniach świadków i stron, które osłabiają wiarygodność tych dowodów. Wreszcie kierując się zasadą kontradiktoryjności i ciężaru dowodu wyciągnął właściwe wnioski, a mianowicie takie, że dowody osobowe są w rozpoznawanej sprawie niewystarczające do uznania, że pozwani zapłacili powodowi więcej niż 159.000zł. Ta wnikliwa, wszechstronna ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego w zakresie jej zgodności z regułami logicznego rozumowania i zasadami doświadczenia życiowego.

Nietrafny jest również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 462§1 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię. Treść przepisu art. 462§1 kc jest jasna i nie może nasuwać żadnych wątpliwości skoro przepis brzmi: Dłużnik, spełniając świadczenie, może żądać od wierzyciela pokwitowania. Sąd Rejonowy przytoczył jedynie treść przepisu i dokonał oceny praktyki stron w przyjmowaniu potwierdzeń. Sąd Rejonowy nie wyraził poglądu, aby tylko potwierdzenie było wystarczającym dowodem do wykazania płatności. Nie jest również sprzeczny z przytoczonym wyżej przepisem pogląd Sądu Rejonowego, że w sytuacji odmowy wystawienia przez powoda potwierdzenia (o ile rzeczywiście tak było) pozwani mogli powstrzymać się z płatnością. Sąd nie uchybił również reguł ciężaru dowodu. Oczywiście powód musi wykazać istnienie i wysokość zobowiązania, co też w przedmiotowej

sprawie zrobił, natomiast to na pozwanych spoczywał ciężar dowodu wykazania, że za wykonane roboty budowlane i materiały budowlane zakupione przez powoda i wykorzystane na budowie zapłacili. Przedłożone przez pozwanych dowody pozwalały na wykazanie zapłaty kwoty 159.000zł, a zapłatę dalszej kwoty nie udowodnili, dlatego też Sąd Rejonowy miał podstawy, by uwzględnić powództwo główne i oddalić powództwo wzajemne.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 kpc apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 kpc, przy czym na te koszty składa się wynagrodzenie adwokackie w kwocie po 1200zł za powództwo główne i wzajemne.